

Projektutvärdering slutrapport – Löpande utvärdering

Mall för projektutvärdering slutrapport – löpande utvärdering

Vad ska rapporten innehålla?

Rapporten ska ge en tydlig bild av projektets inriktning och verksamhet samt ett analytiskt resonemang kring resultaten och sammanfattande slutsatser och rekommendationer. Målgruppen är personer som inte har tidigare kunskap om projektet. Frågorna under respektive del i mallen behöver inte besvaras punktvis. Välj ut de frågor som är relevanta för projektet och skriv en text som sammantaget besvarar frågorna inom respektive område. Notera vilka frågor som utelämnats och motivera detta. Liknande information, men med olika fördjupningsgrad eller tyngdpunkt, kan behöva anges inom flera områden. Referenser mellan olika områden i rapporten bör bara användas i undantagsfall.

Vem ansvarar för rapportens innehåll och kvalitet?

För rapportens innehåll ansvarar den upphandlade löpande utvärderaren. Grundläggande kravet utifrån mallen är Tillväxtverkets riktlinjer för projektutvärdering (3P och 3N). Det är fullt möjligt att projektet i sin upphandling har ställt ytterligare krav på projektutvärderaren, inklusive krav på rapportering. I sådana fall bör mallen ses som ett komplement till vad som avtalats och inte som en ersättning.

När ska rapporten lämnas in? Utkast till utvärderingsrapport av god kvalitet ska lämnas in senast 6 veckor innan projektets slut.

Hur lämnar jag in rapporten? Ifylld rapport bifogas som fil (pdf) i Min ansökan under rubriken "Slutrapport".

Frågor? Vänligen kontakta projektets handläggare.

1. Grundinformation

Projektnamn Ramprojekt för regionala företagsstöd i Västerbotten 2019	Ärende-ID 20201785
Stödmottagare Region Västerbotten	Organisationsnummer 232100-0222
Projektets startdatum 2019-01-01	Projektets slutdatum 2022-03-31
Projektets totala budget 30 759 748 kr	Budget för utvärdering (enligt upphandling) Egenutvärdering, kostnad ingår i avslutsarbete (55 000 kr)

Mall för projektutvärderingens slutrapport
löpande utvärdering 2.1 180911

2. Utvärderingens upplägg och genomförande

Redogör för projektutvärderingens upplägg och genomförande.

- När påbörjades utvärderingen?
- Ange tid för utvärdering
- Beskriv metoder i genomförandet
- Beskriv utförligt samt kommentera former för dialog och rapportering. Hur har utvärderingen fungerat som ett stödjande bollplank i genomförandet av projektet?

Sammanfattning

Regionalfondsprogrammet för Övre Norrland syftar till att främja innovation och teknisk utveckling, öka tillgången till och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik, främja utbyggnaden av bredbandsinfrastruktur, stärka små och medelstora företags konkurrenskraft, bidra till en mer koldioxidsnål ekonomi och främja hållbara transporter.

I den här rapporten gör Region Västerbotten en analys av vilka nyttor som ramprojektet har bidragit med för de deltagande företagen. Nyttorna är ett sätt att beskriva projektens resultat ur ett regionalt sammanhang. En stor andel av regionalfondsprogrammets projekt genomför insatser för att öka konkurrenskraften hos små och medelstora företag och vårt ramprojekt är inget undantag. Ramprojektet riktar tydligt in sig mot programmets delsyfte att gynna små och medelstora företag via att främja ökad konkurrenskraft. Inom ramprojektet har Region Västerbotten sett till att bevilja EU- och nationell finansiering till 65 olika företags planerade tillväxtinvesteringar i Västerbotten genom 66 olika ärenden. Vid ansökningstillfällena samlar Region Västerbotten in data över företagens status kring till exempel:

- antalet anställda
- prognos över hur många som företaget räknar med att anställa efter att investeringen är genomförd
- företagsledningens kön (man, kvinna eller båda)
- ifall företaget har upprättad dokumentation om aktiva åtgärder enligt diskrimineringslagens krav (motsvarande tidigare lagkrav om jämställdhetsplan)
- planerad investering (storlek, inriktning, tidplan etc.)
- bransch- och kommuntillhörighet

Nu när mer än 3 år gått sedan projektstart kan vi bland annat redovisa följande fakta:

- Företagen i projektet genomförde investeringar med totalt 85 134 190 kr
- Innan investeringarna sysselsatte företagen totalt 427 personer räknat på heltidstjänster, varav 334 män och 93 kvinnor
- De genomförda investeringarna beräknades innan investeringarna genomförts (2019) leda till att 89 nya jobb skapas, varav 44 män och 45 kvinnor
- I 71 % av företagen återfinns män i ledningen medan motsvarande siffra för kvinnor uppgår till 38 %¹

¹ Anledningen till att andelen män och kvinnor i ledningen inte summerar till 100 % är att 9 % av företagen

- Nästan hälften av företagen som beviljats finansiering återfinns inom tillverknings- eller verkstadsindustri. Utöver det har även en stor andel (20 %) av utbetalda medel gått till företag med verksamhet inom besöksnäringen
- 15 av 65 företag hade vid ansökningstillfället en upprättad dokumentation om aktiva åtgärder enligt diskrimineringslagens krav
- Det har investerats ungefär lika mycket inom projektet fördelat på kust och inland, men däremot har storleken på stöden fördelats i betydligt större utsträckning till företag i inlandet (64 %) jämfört med företag i kusten (36 %)
- Den kommun det investerades mest i inom projektet var Skellefteå, drygt 25,5 miljoner kr i totalt 19 företag, se kommunfördelning i bild 1 här nedanför

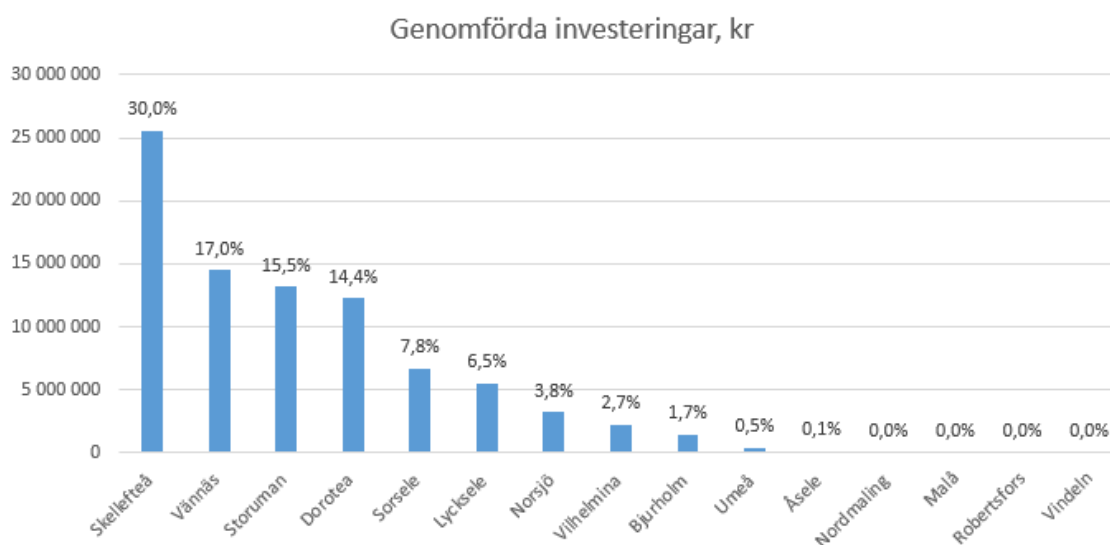

Bild 1. Genomförda investeringar i projektet. Källa: Nyps Legacy (2022).

Det vi emellertid inte får rapporterat från företagen är i efterhand hur många anställda som faktiskt blev resultatet av investeringarna, hur företagen lyckades förändra sin nettoomsättning och lönsamhet samt hur viktigt investeringsstödet var för att investeringen skulle bli av. Av den anledningen skickade vi ut en enkät till samtliga 65 företag under projektets avslutsmånader. Resultatet av enkäten beskriver vi mer i detalj längre ned i denna utvärderingsrapport men kan sammanfattas enligt följande:

- Av de 65 deltagande företagen är 63 ännu aktiva i dag
- 41 besvarade enkäten, svarsfrekvens: 65 % (41 / 63)
- Av de 41 var det 36 som genomförde hela enkäten
- 16 av 36 företag (44 %) hade ökat sin sysselsättning och i de 16 företagen har 32 heltidstjänster tillkommit efter investeringen (22 män och 10 kvinnor)
- 83 % av företagen har ökat både sin omsättning och lönsamhet till följd av sina genomförda investeringar (30 av 36 företag)
- 100 % av alla företag anser att stödet de fick hade betydelse för investeringen
- 85 % anser att stödet varit av stor eller helt avgörande betydelse

leds av både en kvinna och en man.

Projektutvärderingens upplägg och genomförande

Då vi använt oss av egenutvärdering i projektet har vi egentligen jobbat med utvärdering ända från projektstart. Dock påbörjades den aktivitet som står i Tillväxtverkets beslut strax efter årsskiftet 2021/22, dvs. att ställa utvärderingen i projektet i relation till tidigare genomförda ramprojekt som bedrivits av Länsstyrelsen Västerbotten. Projektet har därför haft möte med författaren av Länsstyrelsens slutrapport från 2019-06-30 för ärende-id 20201129 och har bland annat noterat att deras projekt var organiserat på ett helt annat sätt än vårt. Länsstyrelsen hade upplägget att varje handläggare av företagsstöd själva gjorde den kontering av utbetalningar i projektet som är nödvändig, de hade en separat ekonom anställd i projektet. Denne person tillhörde en annan verksamhet än den där projektet hanterades. En annan person skötte uppföljning och utvärdering, projektledare för ramprojektet var en av handläggarna som beredde ansökningar om stöd och utbetalning – en person som bytte arbetsgivare efter ett tag och därefter blev ersatt av en annan handläggare. Även den projektledaren slutade hos Länsstyrelsen efter en tid och blev då ersatt av samma person som hade ansvaret att göra uppföljning och utvärdering. Övriga medlemmar i ramprojektet bestod av fem handläggare av företagsstöd. Dessa fem har samtliga övergått till Region Västerbotten och är medlemmar i det här aktuella ramprojektet som denna rapport handlar om. Den organisation vi har på Region Västerbotten innebär att projektledaren (PL) sköter i princip ensamt allt ansvar i projektet. PL författar ansökan, är kontaktperson gentemot finansiärer, ansvarar för att ta fram rutiner, sköter ekonomin, skriver lägesrapporter, rekvirerar pengar från finansiärer och administrerar samtliga utbetalningar till företagen i projektet. Övriga projektmedlemmar informerar företag och övriga intressenter, såsom kommunernas näringslivsutvecklare, om projektet. De bereder ansökningar om stöd och tar fram beslut om finansiering, samt granskar ansökningar om utbetalningar fram till dess att varje ansökan är klar för utbetalningsbeslut då PL tar över administrationen. Vi anser att kommunernas näringslivsutvecklare fyller en mycket viktig roll för såväl oss i projektet som för den direkta målgruppen då det ofta är dessa personer som möter vår målgrupp innan en ansökan om finansiering inkommer till oss. Vi anser således att vi använt oss av rätt nyckelpersoner i projektet såväl inom vår interna organisation som inom den externa organisation som möter den målgrupp vi vänder oss emot. Tillvägagångssättet har upplevts som framgångsrikt.

Inför projektstart tog PL del av gällande riktlinjer hos Tillväxtverket för projektlogik, process samt kommunikation och lärande och har haft nytta av råden samt säkerställt att projektet uppfyller dem genom hela genomförandetiden. Likaså har vi tydliga nyckelaktiviteter och nyckeltal som fungerar utmärkt vid såväl handläggning som vid presentationer och diskussioner med representanter för målgruppen.

3. P1 - Projektlogiken

Beskriv projektlogiken. Både hur den var tänkt från början och hur den eventuellt har förändrats under projektets gång.

- *Projektets bakgrund, syfte och mål. Vad är problemet/utmaningen?*
- *Hur är det tänkt att projektet ska nå sina mål (effektlogik) på kort och lång sikt? Vad*

grundar sig antagandet på? Bygger det på tidigare erfarenhet, omvärldsanalys eller liknande?

- *Vem är målgrupp för projektet?*
- *Hur har hållbarhetsaspekter använts som verktyg i projektlogiken, dvs som hävstång för att nå projektets mål? Har hållbarhetsaspekter hanterats på något annat sätt i projektet?*
- *Har projektet följt sin ursprungliga projektlogik eller har det skett något under projektets genomförande som gör att projektlogiken behövt förändras?*

Regionala företagsstöd riktar sig till enskilda företag som ska investera i tillväxt och som har verksamhet i Västerbottens län. Företagens möjligheter att bedriva tillväxtskapande verksamhet påverkas av permanenta nackdelar som bristfällig infrastruktur, låg tillgänglighet till grundläggande samhällsservice samt mycket långa avstånd. Stöden fyller därför en viktig funktion särskilt i mer perifera områden i länet där företag har sämre förutsättningar att starta och bedriva verksamhet. Syftet med stöden är att bidra till den regionala tillväxtpolitiken med fokus på främjande av långsiktig lönsamhet och konkurrenskraft på regionala, nationella och internationella marknader, främja arbetstillfällen och nyföretagande. Då nyföretagande inte är en prioritering i utlysningen har vi fokus i ramprojektet på att stödja mogna och befintliga företag.

Den norrländska ekonomin inklusive Västerbottens hade utvecklats gott senaste åren innan projektet startade och utgjorde ett positivt bidrag till den nationella och europeiska tillväxten. Som exempel kan nämnas att sysselsättningen ökade kraftigt 2016 i Norrland, vilket innebar att 15 700 personer fler var sysselsatta i vår del av landet.

Genom Umeå Universitet, Sveriges lantbruksuniversitet samt Luleå tekniska universitet har länet unika tillgångar inom högre utbildning och forskning. Länets naturrikedomar - växt- och djurliv, skog, malm och mineral - bidrar till utveckling såväl lokalt och regionalt som nationellt och internationellt. Arbetet med de regionala företagsstöden sker i enlighet med intentionerna i länets regionala utvecklingsstrategi, som Region Västerbotten ansvarar för att ta fram.

Enligt prognoser för indikatorerna i projektet ska de fördelade stöden leda till att ca 110 nya årsarbetskrafter skapas, varav drygt 40 % beräknas tillfalla kvinnor. Innan projektet startade var majoriteten av de företag som beviljats företagsstöd ledda av män. Under 2017 beviljades till exempel ca 85 % av det totala beloppet företagsstöd till företag ledda av män och bara 9 % av det årets medel beviljades till företag som leddes av kvinnor. Under 2017 införde vi en tillväxtcheck till kvinnors företag, vilket gjorde att fler företag med kvinnor i ledningen beviljades företagsstöd jämfört med tidigare år. Dock var det fortfarande stora skillnader i stödgivningen mellan företag som leddes av män eller kvinnor, vilket vi hoppades kunna utjämna bättre i detta ramprojekt.

Inför projektstart tog vi fram en bild över hur projektlogiken ser ut för projektet.

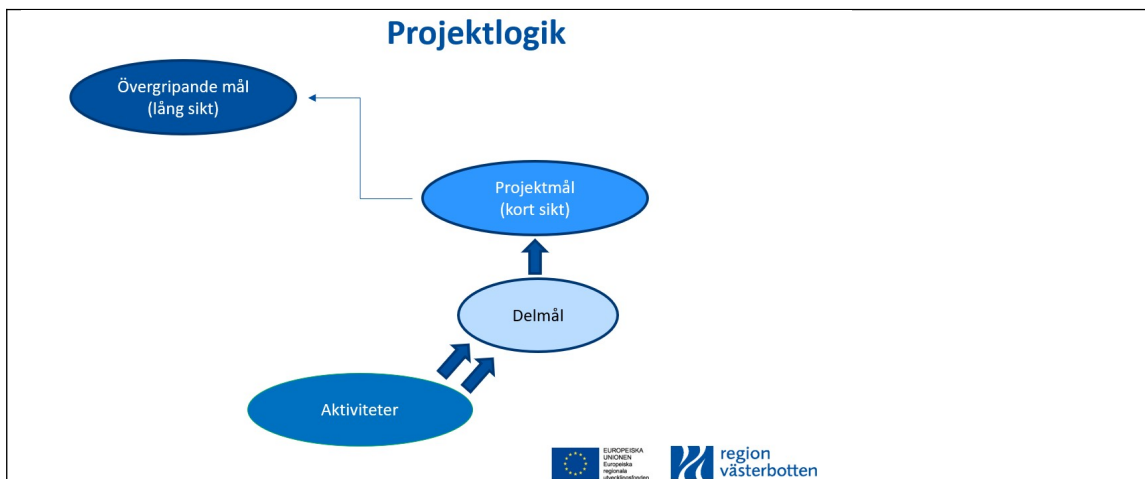

Bild 2. Projektlogik.

Vi började med att ange övergripande mål på lite längre sikt än bara inom projektets genomförandetid, se bild 3 nedan. De övergripande målen är desamma som vi beskriver i ansökan och som i Tillväxtverkets beslut finns angivet under rubriken ”förväntade effekter på lång sikt”.

Bild 3. Övergripande mål.

Därefter bestämde vi inriktning på det aktuella ramprojektet med projekt mål där vi ville uppskatta antalet företag vi skulle vända oss till. Det antal om 75 företag vi hade som ursprungligt mål reducerades sedermera när vi i april 2019 bestämde oss för att inte ta med innovationsstöd i projektet. Detta för att fokusera mer på att nå ut med EU-finansiering till målgruppen och därmed försöka undvika omfattande administration. Innovationsstöden innebär ofta många ärenden och nystartade företag. Inriktningen på utlysningen hos Tillväxtverket var mot mogna och befintliga företag och även av den anledningen var det motiverat att inte ta med innovationsärenden i projektet. I bilden nedanför framgår de nya projektmålen såväl som delmålen. Målen, inklusive aktiviteterna i projektet, finns angivna i Tillväxtverkets beslut under rubrikerna

”mål” (projekt mål), ”förväntat resultat vid projektavslut” (delmål) respektive ”aktiviteter”. Vi lade även till en aktivitet som ligger utanför påverkansprocessen emot delmålen genom att vi vill följa upp resultat av de beviljade ärendena inom projektet. Detta i syfte för kontinuerligt ökat lärande.

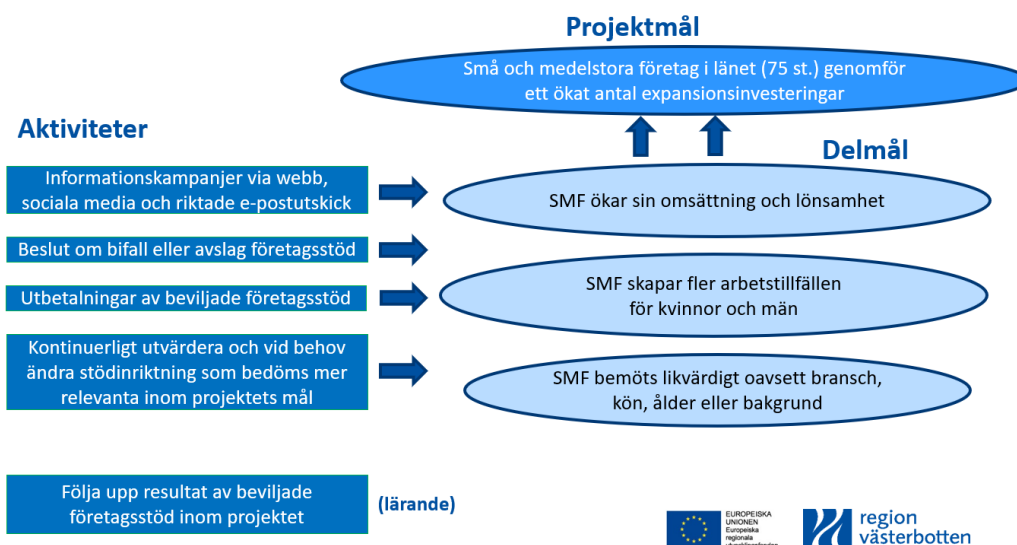

Bild 4. Projekt- och delmål samt aktiviteter.

Vi tycker det var bra att ha tydliga mål och aktiviteter angivna på detta sätt – det underlättar arbetet igenom hela projektet och gör det enklare att följa upp utfallet kontinuerligt. Vi har följt logiken igenom hela projektperioden.

4. P2 – Processen

Redogör för projektets sammanhang, organisation och förankring.

- Vem eller vilka kan ta vid där projektet slutar, föra resultaten vidare och bidra till långsiktiga effekter?
- Finns det kopplingar till ordinarie verksamhet? Är det t.ex. tänkt att resultaten/verksamheten ska integreras i ordinarie verksamhet? Hur ska det i så fall ske och finns det indikationer på att det sker?
- Arbetar projektet med nya och innovativa metoder? Hur ska lärdomarna från dessa i så fall spridas? Finns det tecken på att det sker?
- Om tanken är att den fortsatta utvecklingen eller spridningen som ger långsiktiga effekter ska ske i det privata näringslivet - vilka indikationer finns i så fall på att det sker eller kommer att ske?
- Finns det kopplingar till andra europeiska instrument (Socialfonden, Landsbygdsprogrammet, Interreg, Östersjöstrategin, Horisont 2020, Cosme eller liknande)? Hur ser kopplingarna i så fall ut?
- Finns det kopplingar till regionala planer och strategier (RUS/ RUP) och hur ser dessa kopplingar i så fall ut?

Samtliga projektmedlemmar har fast anställning hos Region Västerbotten och kom-

mer att ta med sig alla lärdomar och erfarenheter från projektet vidare i sin yrkesroll för fortsatt arbete med företagsstöd. Ett exempel på det är de två nya stödtyperna "tillväxtcheck" och "jämsällhdhetscheck" som togs fram i föregående ramprojekt och som har fortsatt leva vidare även i det här projektet liksom i företagsstöds ordinarie verktygslåda av stödtyper för att förse små och medelstora företag med incitament att utvecklas positivt. Det stöd till energieffektivisering som infördes som helt ny stödtyp i aktuellt ramprojekt håller på att utvärderas i skrivande stund för att undersöka om det ska få finnas kvar som erbjudande till målgruppen. Region Västerbotten har även beviljats medel från Tillväxtverket för ett nytt ramprojekt som pågår i skrivande stund och som i går, den 6 april 2022, beviljades påfyllningsmedel med 16 miljoner kr för att få fortgå programperiodens kvarvarande tid. Det är mycket uppskattat och medlen kommer att komma till god användning hos potentiella målgruppen som även i detta projekt är små och medelstora företag med verksamhet i Västerbotten. Arbetet med nya ramprojekt medför nya sätt att arbeta och med nya stödtyper som kommer till stånd. Det enda som inte ser ut att behöva ändras för tillfället är den organisation som aktuellt ramprojekt inledde. Administrativa rutiner är i behov att ständigt förbättras men organisationen med nyckelpersoner och medarbetare bedöms vara legitimt.

Utifrån det uppdraget som verksamheten för företagsstöd sedan länge haft gällande arbete med hållbarhetskriterierna, har vi arbetat med att förbättra fördelningen av beviljade stöd och beviljade medel mellan företag som drivs av kvinnor och företag som drivs av män. I Västerbotten har vi sedan 2017 valt att arbeta med detta på två parallella sätt. För det första genom framtagandet av stödformen *Tillväxtcheck* som riktar sig till de underrepresenterade grupperna inom beviljade företagsstöd, dvs. dels kvinnor som äger och driver företag, dels utlandsfödda personer som äger och driver företag. För det andra genom framtagandet av stödformen *Jämsällhdhetscheck* som riktar sig till alla små och medelstora företag som vill stärka sin kompetens inom frågor rörande jämsällhdhet och aktiva åtgärder mot diskriminering. Båda dessa stödtyper är helt nya som tillkom via det ramprojekt för företagsstöd som bedrevs av Länsstyrelsen med de projektmedlemmar som numera ingår i det här ramprojektet och som slutrapporterades av Länsstyrelsen under år 2019. *Stöd till energieffektiviseringsåtgärder* lanserade vi som helt ny stödtyp inför starten av detta projekt. Anledningen till att vi ville inrätta stödet var dels utifrån en uppfattad efterfrågan från företag och kommunernas näringslivsutvecklare, dels utifrån diskussioner med Energikontor Norr gällande brist på sådana stödmöjligheter för företag.

Arbetet med de regionala företagsstöden sker i enlighet med intentionerna i länets regionala utvecklingsstrategi, som Region Västerbotten ansvarar för att ta fram. Inför varje enskilt beslut om finansiering bedöms ansökan utifrån flera prioriteringsgrunder. I skrivande stund finns 15 olika prioriteringsgrunder. Gemensamt för dem är att samtliga kopplar an till länets regionala utvecklingsstrategi, se exempel på 4 av prioriteringsgrunderna i bilden nedan. På vår webbplats finns en pdf med alla 15 prioriteringsgrunder.

Prioritering:	Definitioner:	Vilken del av RUS* som prioriteringen kopplar till:
Investering som sker i investeringsområde A	Investeringar i område A (Bjurholm, Dorotea, Lycksele, Malå, Norsjö, Sorsele, Storumans, Vilhelmina, Vindeln och Åsele) samt utpekade glesbygdsmråden i investeringsområde B. (F.d Kalvträsk-, Fällfors- samt Jörn-församling, Nyåkersområdet och Holmön)	Sammanhållen region, Växande starkare företag och nya livskraftiga företag RUS delprioritering 2.2
Företag med särskild betydelse för den regionala/lokala utvecklingen	Denna prioritering kan användas i de fall företaget bedöms ha en särskild betydelse på den lokala/regionala nivån. Det kan tex handla om en stor arbetsgivare på ett mindre ställe.	
Investeringar som bedömer tillföra eller upprätthålla betydelsefull lokal service inom investeringsområde A	Företag inom Investeringsområde A (Bjurholm, Dorotea, Lycksele, Malå, Norsjö, Sorsele, Storumans, Vilhelmina, Vindeln och Åsele) som etablerar eller vidtar åtgärder för att behålla värdefulla lokala servicetjänster som inte redan finns inom orten eller kommunen.	Sammanhållen region, Utveckla och förvalta naturarv och livsmiljöer med en aktiv fritid 4.2
Företag som drivs av kvinnor och/eller personer som är födda utanför Norden som bott i Sverige tio år eller kortare tid	Företaget ska ägas och aktivt drivas till minst 50% av respektive målgrupp.	Jämlik och jämställd inkludering, Växande starkare företag och nya livskraftiga företag RUS delprioritering 2.2

Bild 5. Prioriteringar för företagsstöd och kopplingen till Västerbottens regionala utvecklingsstrategi. Källa: Region Västerbottens webbplats (2022-03-30).

5. P3 – Public debate

Redogör för hur projektet arbetar med kommunikation och lärande.

- Hur sker kommunikation med projektets styrgrupp, projektägare eller centrala partners och aktörer som inte ingår själva projektorganisationen?
- Utgör kommunikation en betydande del av projektlogiken? Beskriv i så fall hur.

Vi har ingen formell styrgrupp i projektet, men informellt har den alltjämt bestått av projektledaren, den strateg som är särskilt ansvarig för företagsstöd samt vår verksamhetschef. Vår firmatecknare har löpande informerats om projektet i första hand via vår verksamhetschef och har därför full insyn i projektet. Hon har även blivit löpande informerad av projektledaren. Under genomförandet av projektet har vi haft årliga avstämningar med länets samtliga kommuner kring hur vi kan utveckla vårt arbete med de företagsstöd som ingår i projektet. Vi har sedan lång tid tillbaka ett gott samarbete med kommunernas näringslivsansvariga och har genomfört erfarenhetsutbyten årligen. Detta anser vi är viktigt då det ofta är de näringslivsansvariga i kommunerna som i första hand möter de företag som deltar i ramprojektet. De är en viktig del i projektlogiken. Även om de inte finns med i någon informationstext i ovan illustrerade bilder för projektlogik så är de intressenter i projektet och påverkar såväl aktiviteter som projektmål. Största informationsinsatserna har därför riktats mot dessa intressenter och med anledning av pandemin har träffarna med dem bestått av digitala möten för att delge information om ramprojektets företagsstöd. Centrala partners i projektet är Tillväxtverket och Region Västerbotten. Förstnämnda är vår huvudfinansiär och den aktör vi löpande informerar om projektet till via dels beslutade rapporteringstillfällen, dels för att rådfråga om eventuella ändringar i projektet eller frågor kring händelser som kan inträffa under resans gång för såväl oss som de företag som ingår i projektet. Region Västerbotten är också medfinansiär genom beslut om projektmedel avseende den administrativa delen av projektet. Inom projektet är dock rutinen att vi frågar huvudfinansiären först och ifall vi fått konkreta svar därifrån delger vi det till Region Västerbotten – oftast ger de samma svar och råd som Tillväxtverket. Övriga informationsinsatser har varit utskick av EU-affischer både till våra kontrollanter i kommunerna och direkt till företagen för uppsättning av dem synligt vid entréer eller liknande där de syns tydligt för allmänheten.

Som tidigare nämnt har vi även delgett information om EU:s medverkan i samtliga beslutsdokument till stödmottagarna, information på vår hemsida mm, se <https://www.regionvasterbotten.se/finansiering/regionala-foretagsstod/eu-i-foretag>.

6. N1 - Nyckelaktiviteter

Redogör för de aktiviteter som projektet genomfört.

- Vad har projektet gjort? Vilka aktiviteter har genomförts?
- Vilka planerade aktiviteter blev eventuellt inte genomförda, varför inte och vad fick det för konsekvenser?
- Har förändringar under projektets gång inneburit att projektet genomfört aktiviteter som inte var planerade från början?
- Vilka utfall och kortsiktiga resultat har aktiviteterna lett till? Hur är de dokumenterade?
- Hur har intresset varit från tilltänkta målgrupper?
- Har aktiviteterna givit upphov till oförutsedda erfarenheter eller resultat (positiva eller negativa)? I så fall vilka?

Samtliga aktiviteter har genomförts i syfte att främja ökad långsiktig tillväxt och sysselsättning bland små och medelstora företag i Västerbotten. Förväntningarna var att företagen i projektet kommer att genomföra ett ökat antal tillväxtinriktade investeringar, vilket ska skapa ökad omsättning, lönsamhet och sysselsättning i företagen. Mer om resultat under punkt 8.

Från och med den 1 januari 2019 gick verksamheten för företagsstöd över i Region Västerbottens regi efter att tidigare ha bedrivits hos Länsstyrelsen Västerbotten – en verksamhet de haft sedan lång tid tillbaka. Tack vare att personalen som jobbade med företagsstöd vid Länsstyrelsen tackade ja till övergång kunde kompetensen tas tillvara, vilket underlättade vid skapandet av detta aktuella ramprojekt. Så här i efterhand kan vi konstatera att projektets organisation fungerat bra. Vi har inom projektet löpande haft kontakt och erfarenhetsutbyten med såväl de deltagande företagen som andra intressenter i form av kommunernas näringslivsansvariga, företagsrådgivare vid ALMI etc. – något som projektmedlemmarna haft inarbetade kontaktnätverk med sedan tidigare. Vi har varje år under projektets genomförandetid haft informationsutbyte med kommunerna där vi tagit emot synpunkter och idéer till hur vi kan utveckla verksamheten gentemot vår primära målgrupp små- och medelstora företag i Västerbotten. Detta är en nyckelaktivitet som ingår i ”extern kommunikation/resultatspridning” respektive ”utvärdering och lärande”. Trots att vi genomfört projektet mitt under pågående pandemi har aktiviteterna genomförts med gott resultat digitalt.

Projektets huvudsakliga nyckelaktivitet beskrivs i aktivitetsplanen som ”Preliminära beslut och utbetalningar” och detta utgörs av Region Västerbottens administration av de ansökningar om stöd och sedermera ansökningar om utbetalningar från företag som inkommer som resultat av att information om stödmöjligheter getts. Projektet tog emot 77 ansökningar och av dessa beviljades stöd i samtliga utom 11 ärenden. De bifall som gavs uppgår därmed till 86 %, vilket vi tycker är ett gott utfall och ett resul-

tat från att vi informerat till de näringslivsansvariga ute i kommunerna hur våra stöd fungerar. Dessa personer är en viktig extern resurs för oss eftersom det är de som i många fall träffar potentiella sökande och därmed kan avråda dem från att söka lika väl som att de också kan uppmuntra många att ansöka. Målgruppens intresse har varit god tack vare det arbete som projektets intressenter lagt ned och tack vare det inarbetade kontaktnätverk och kompetens som projektmedlemmarna tog med sig från sin tidigare arbetsgivare Länsstyrelsen Västerbotten.

Övriga tre aktiviteter som finns att utläsa i Tillväxtverkets beslut finns där för att kunna redovisa utfall av genomförda investeringar i företagen och hur de finansierats.

Samtliga aktiviteter har genomförts enligt plan och utifrån budgeten för projektet har 98,6 % av de EU-medel som skulle nå ut till företag de facto nått fram. Dokumentation av utfall finns dokumenterat i Nyps ärendehanteringssystem – ett system som Tillväxtverket är ägare av. Dokumentation över projektets rutiner, utbetalningar, redovisningar, utfall etcetera finns sparad i Region Västerbottens mappsystem.

Negativa oförutsedda händelser är den pandemi som inträffade. Sjukdomen Covid-19 och dess pandemi medförde stor påverkan på projektet då många företag tvingades skjuta upp delar av sina planerade investeringar pga. lägre marknadsefterfrågan. Projektet blev dock beviljade förlängning av projektet av denna orsak, vilket innebar att vi kunde ge stöd till dels de företag som genomförde sina planerade tillväxtinvesteringar redan innan pandemin, dels till de företag som inte drabbats lika hårt som andra, samt dels till de nämnda företag som påverkats negativt av pandemin men som ändå kunnat genomföra hela eller delar av investeringarna med fördröjning. Denna mycket negativa händelse har vi således kunnat parera på ett bra sätt tack vare god förståelse från Tillväxtverket och deras positiva ändringsbeslut.

7. N2 – Nyckelpersoner

Nyckelpersoner är personer med insyn i det område där projektet försöker åstadkomma en förändring. Både personer som arbetar nära projektet och oberoende personer ska bidra i utvärderingen.

Redogör för nyckelpersoners uppfattning och bedömning av projektet.

- *Vilka nyckelpersoner har utvärderingen involverat? Motivera urvalet av personer.*
- *Vad är nyttan enligt nyckelpersonerna?*
- *Vad anser nyckelpersonerna om projektlogikens relevans, projektets förankring, förutsättningarna att nå projektmålen och skapa långsiktiga resultat?*
- *Vad är nyckelpersonernas bedömning av projektets genomförande och uppnådda resultat? Vad finns det för konkreta tecken på att projektet bidrar till önskad förändring i riktning mot målen?*

Nyckelpersoner i projektet har varit projektmedlemmarna som med god kompetens och goda kontaktnätverk gjort goda insatser för projektets bästa enligt syfte, mål och resultat. Se tidigare beskrivning under punkt 6. De näringslivsansvariga i länets kom-

muner är också viktiga personer, vilket beskrivits under samma punkt. Det är i möten med dessa personer som nyttan med företagsstöden diskuteras liksom förutsättningarna att nå projektmålen och skapa långsiktiga resultat i projektet. De aktiviteter vi satt upp i projektet är resultatet av dessa möten och ifall behoven av nya inriktningar inom aktiviteterna ändras så tar vi beslut löpande om de behöver ändras. I aktuellt projekt har det inträffat några gånger och då har vi redovisat det för Tillväxtverket, vilka vi fått bra förståelse och stöd ifrån och som lett till ändringsbeslut.

De allra viktigaste nyckelpersonerna är emellertid länets företagare, som tagit del av information om stödmöjligheter och tack vare det lyckats genomföra de tillväxtskapande investeringar som EU-medfinansieringen avser ge incitament till i detta projekt. I en webbenkät som skickades ut till de deltagande företagen fick vi positiva svar och utlåtanden kring företagsstödens betydelse, se nästa rubrikpunkt 8.

Utifrån kommentarerna som lämnats i enkäten av de deltagande företagen så råder ingen tvekan om att målgruppen anser att stöden fyller en viktig funktion och att ramprojektet därmed också gör det. Tack vare EU-finansieringen via Tillväxtverket har vi kunnat hjälpa företag att genomföra tillväxtskapande investeringar, vilket även projektets övriga nyckelpersoner i form av projektmedlemmarna och kommunernas näringslivsutvecklare alla är lika eniga om.

8. N3 – Nyckeltal

Redogör för kvantitativa mått på projektets genomförande och resultat.

Hur många eller hur stor andel av målgruppen anser att insatserna har varit bra och bidragit till att lösa de problem eller åstadkomma den utveckling som eftersträvas?

Redogör för hur projektet arbetat med insamling och rapportering av aktivitetsindikatorer samt utfallet av aktivitetsindikatorer.

På vilka andra sätt skulle projektets resultat kunna mätas kvantitativt? Har det gjorts och vad blev i så fall resultatet?

Som vi konstaterade i sammanfattningen under punkt 2 investerades det sammantaget allra mest i Skellefteå av alla våra 15 kommuner – mer än 25,5 miljoner kr i 19 företag. Det är inte förvånande eftersom kommunen är störst bland de 14 kommuner i Västerbotten där bestämmelser för regionala företagsstöd medger att finansiering kan beviljas i liknande utsträckning. I länets största kommun Umeå har vi i projektet endast beviljat "checkar", som är mindre omfattande stöd till "mjuka" investeringar. I Umeå har 4 tillväxtcheckar och en jämställdhetscheck beviljats i projektet, vilket har inneburit en total investeringskostnad till Umeå på det förhållandevis ringa beloppet 385 004 kr. I Vännäs var det endast två företag som investerade tack vare finansieringen men dessa företag satsade stort och investerade totalt 14,5 miljoner kr, vilket gjorde att kommunen kom näst högst upp i sammanställningen över genomförda investeringar per kommun, se bild 6 nedan.

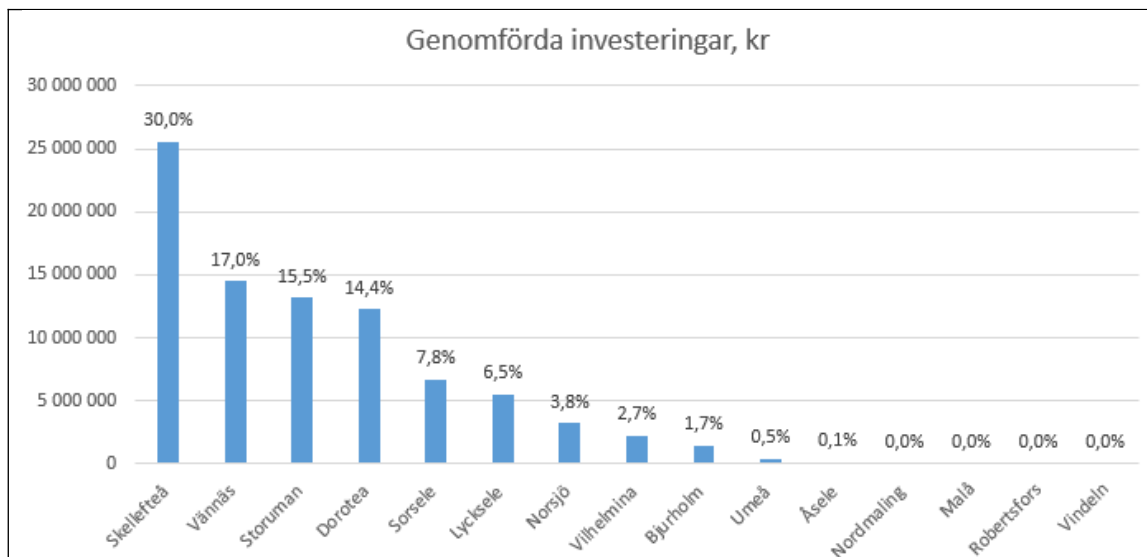

Bild 6. Genomförda investeringar i projektet. Källa: Nyps Legacy (2022).

Som nämnt under föregående rubrik, punkt 7 består de viktigaste nyckelpersonerna i projektet av länets företagare, som tagit del av information om stödmöjligheter och tack vare det lyckats genomföra de tillväxtskapande investeringar som EU-medfinansieringen avser ge incitament till i detta projekt.

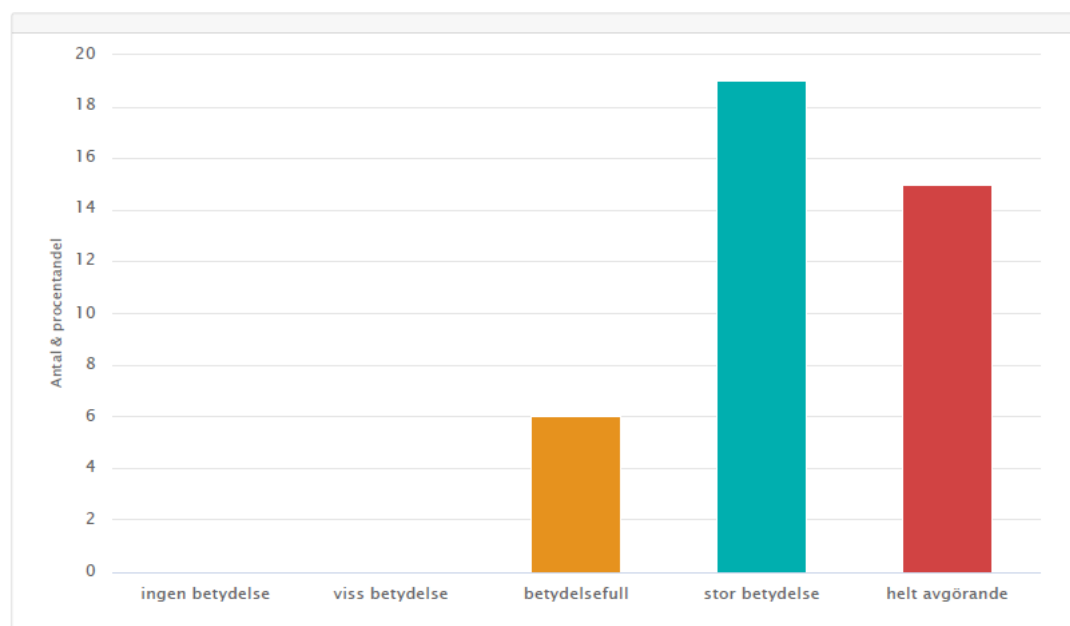
Företagsstödens betydelse

I en webbenkät som skickades ut till de deltagande företagen fick vi positiva svar och utlåtanden kring företagsstödens betydelse. På frågan "Värdesätt på en skala hur betydelsefull stödet var för att ni kunde genomföra investeringen" fick de välja mellan fem alternativ:

1. ingen betydelse
2. viss betydelse
3. betydelsefull
4. stor betydelse
5. helt avgörande

40 svar lämnades och fördelningen av svaren visade tydligt på att företagen upplevt stödet som viktigt för att investeringen skulle komma till stånd, se bild nedan.

Värdesätt på en skala hur betydelsefull stödet var för att ni kunde genomföra investeringen
Sida 4 - Fråga 1

1 ingen betydelse	0 (0%)
2 viss betydelse	0 (0%)
3 betydelsefull	6 (15%)
4 stor betydelse	19 (48%)
5 helt avgörande	15 (38%)
Svar	40

Bild 7. Svar om företagsstödet betydelse. Källa: Region Västerbotten/Netigate webbenkät "Investeringsstöd 2019–2021" (feb-mars 2022).

Alla som svarade tyckte således att företagsstödet var betydelsefullt och dessutom ansåg hela 85 % att stödet varit av stor eller helt avgörande betydelse. Här är några av de 34 svar som lämnades på följdfrågan "motivera kortfattat ert val av värde" och som var typiska svar som summerar de motiveringar som kom in utan att ha valt ut de mest fördelaktiga svaren för projektet:

"På landsbygden är vi beroende av stöd för att kunna visa bankerna, då lokaler är värt mindre så tycker de att det är en osäker investering."

"Det gav oss stor trygghet i vår satsning. Det är svårt att slå sig in i vår bransch. Banker förstår inte alltid vad det handlar om och vilka satsningar som behövs."

"Det har medfört att vi kan ha ökat vår konkurrenskraft på landsbygden."

"Stödet har gjort att vi kan nå ut till en bredare kundkrets, även till fler kunder."

"Utan stöd har jag inte vågat satsa. Värdefullt stöd både ekonomiskt och den positiva feedback jag fick."

"Investeringen medförde bredare spetskompetens ut till mina kunder och i företaget. Stödet hade stor betydelse för att nå ut till flera kunder och att mitt företag ska få tillfälle att leva vidare."

"Mitt företag hade aldrig tagit klivet att investera i dessa avancerade bearbetningsmaskiner utan stöd."

"Lönsamheten innan investeringen var inte så god så därför fanns inte tillräckligt med medel i företaget för att bekosta hela investeringen."

"Om vi inte fått stöd så har vi inte haft ekonomiska möjligheter att göra det i den skala vi önskade och behövde."

"Utan stöd hade vi inte haft möjlighet till investeringen."

"Stödet möjliggjorde att vi kunde göra investeringen."

"Utan stödet hade vi inte kunnat genomföra investeringen rent ekonomiskt."

"Utan investeringsstödet hade det varit otroligt svårt för oss att kunna genomföra de för bolagets överlevnad helt avgörande investeringarna. Hade inte Pandemin kommit under perioden så är det vår övertygelse att vi även kunnat öka antalet anställda."

"Kostnaden minskade och därmed risken, bra för bolaget och bra för bygden."

Typer av företagsstöd i projektet

Följande stödtyper vi valt att använda inom ramprojektet har vi valt för att ge företag incitament att genomföra satsningar som vi anser uppfyller syftet med ramprojektet:

1. Stöd till energieffektiviseringsåtgärder (helt nyinrättad stödtyp)
2. Jämställdhetscheckar
3. Tillväxtcheckar
4. Särskilt investeringsstöd/stöd till företagsutveckling
5. Regionalt investeringsstöd

Stöd till energieffektiviseringsåtgärder

Detta stöd tillkom vid planeringen av aktuellt ramprojekt och lanserades inför 2019 års verksamhet. Stödet till energieffektiviseringsåtgärder togs dels fram utifrån en uppfattad efterfrågan från besökta företag, dels utifrån kontakt med Energikontor Norr gällande bristen på stödmöjligheter inom området. I projektet nådde vi ut till 8 olika företag som genomförde investeringar inom detta område som summerade till

ca 1 962 000 kr. De aktuella företagen återfinns inom tillverkningsindustri, restaurang samt tillhandahållande av lokaler och 7 av de 8 företagen har verksamhet i inlandet. Denna stödtyp utvärderar vi för att besluta om vi ska fortsätta med eller inte.

Jämställdhetscheckar

Sedan förordningarna om företagsstöd väsentligt förändrades 2015 till att tillåtas en mjukare och bredare användning bestämde gruppen för företagsstöd under 2016 att inrätta en särskild jämställdhetscheck för att ge företag incitament att bättre jobba med jämställdhetsplaner i sina företag. Stödet lanserades 1 januari 2017. Detta arbete jobbade vi ytterligare med i aktuellt ramprojekt. Här nådde vi ut till 4 olika företag som genomförde investeringar för att förbättra sitt arbete med jämställdhetsplaner inom sina företag. Investeringsbeloppet summerade till ca 360 000 kr och de aktuella företagen återfinns inom tillverkningsindustri, it och konsulttjänster i kust (3) och inland (1). Jämställdhetschecken har utvecklats ytterligare under projektets genomförandetid och döpts om till "hållbarhetscheck" där vi numera erbjuder företag att söka finansiering hos oss för konsultkostnader avseende hållbarhetsutveckling. Exempel på godkända kostnader:

- framtagning av en jämställdhetsplan eller motsvarande
- framtagning av lönekartläggning
- kostnader för att utveckla och stärka jämställdhetsarbetet
- kostnader för att utveckla och stärka mångfaldsarbetet
- strategiskt arbete och analys med energi-, klimat- och miljöfrågor
- kostnader för att utveckla och stärka miljöarbetet

Det tre översta exemplen har varit insatser som vi kunnat bevilja stöd till allt sedan vi tog fram checken och har därför funnits med i projektets hela genomförandetid.

Tillväxtcheckar

Denna stödtyp fick ett lyckat utfall eftersom vi nådde ut till hela 17 olika företag. Tillväxtchecken riktar sig till kvinnor som äger och driver företag samt företagare, kvinnor eller män, födda utanför Norden som bott i Sverige i 10 år eller kortare tid. Stödet kan lämnas med 20–150 000 kr till mikroföretag (max 9 anställda) i hela länet. Vid ansökningstillfällena för respektive företag planerades investeringarna uppgå till 1 017 200 kr och de 17 företagen återfinns uteslutande inom tjänstesektorn där de flesta har verksamhet i kusten (11). Tyvärr blev endast 6 av investeringarna genomförda helt enligt plan medan en del blev gjord i mindre omfattning än planerat och där två av investeringarna tyvärr inte genomfördes alls. Investeringsbeloppet blev endast 586 512 kr.

Särskilt investeringsstöd/stöd till företagsutveckling

Detta är ett stöd som hjälper mikro-, små- och medelstora företag att växa genom att ge incitament till både hårda och mjuka investeringar i företag. Stödet kan uppgå till 25–50 % av investeringskostnaden beroende på var i länet investeringen görs. Inom projektet beviljades 30 företag detta stöd där den genomsnittliga stödandelen uppgick till 40 % och där företagen genomförde 37 750 000 kr i investeringar. Många olika

branscher finns representerade men de flesta återfinns inom tillverkningsindustri och besöksnäring. 73 % av de 30 företagen bedriver verksamhet i inlandet.

Regionalt investeringsstöd

Regionalt investeringsstöd - det "stora" stödet – är en stödtyp som ger möjlighet för företag att beviljas delfinansiering i de fall där de planerar investeringar på minst 2 och max 25 miljoner kr. Det är även möjligt att söka stöd till ännu större investeringar men då är det Tillväxtverket som beslutar om stöd och därför ingår inga sådana stöd i ramprojektet. Stöd kan uppgå till 10–35 % av investeringskostnader för byggnader, maskiner och inventarier. Genom denna stödtyp beviljades fem företag finansiering men trots det ringa antalet uppgick den totala investeringssumman till drygt 44 miljoner kr. Investeringarna gjordes i Skellefteå (2 företag), Vännäs, Dorotea och Storuman (Hemavan) och investeringarna förväntas skapa 21 nya heltidsjobb i de aktuella företagen. I dessa ärenden är dock förväntningarna stora på att nya jobb skapas även i andra företag som påverkas av investeringarna. De aktuella företagen som genomfört investeringarna återfinns inom besöksnäring, tillverkningsindustri och fastigheter (tillhandahållande av lokaler till trätillverkande företag).

Genomförda investeringar och storleken på företagsstöd

Av de beslut om stöd som lämnats i form av EU-finansiering betalades det i slutändan ut ca 14,5 miljoner kr. Lika mycket har betalats ut via nationell finansiering i form av Region Västerbottens 1:1-anslag. Sammantaget resulterade denna offentliga medfinansiering i att investeringar genomfördes i företagen med drygt 85 miljoner kr. Storleken på den offentliga finansieringen styrs efter många faktorer men där två viktiga förklaringar är dels "stödtyp", dels "stödområde". För att beskriva bestämmelserna kring stödområde översiktligt utan att gå in i detaljer kan högre stöd beviljas i områden där det är svårare att bedriva verksamhet – det vill säga ju mer glesbygd desto högre stödprocent i förhållande till investeringskostnaden. När det gäller de stödtyper som beviljats i projektet har det gjorts med följande genomsnittliga stödandelar:

1. Jämställdhetscheckar – **75 %** av kostnaderna för investeringarna har finansierats med offentliga medel i projektet (utbetalt belopp: 269 814 kr)
2. Tillväxtcheckar – finansiering med **58 %** (utbetalt: 586 512 kr)
3. Stöd till energieffektiviseringsåtgärder – finansiering med **50 %** (utbetalt: 981 058 kr)
4. Särskilt investeringsstöd/stöd till företagsutveckling – finansiering med **40 %** (utbetalt: 15 117 800 kr)
5. Regionalt investeringsstöd – finansiering med **27 %** (utbetalt: 12 066 565 kr)

Företagsstöd inom och utanför ramprojektet

Det faktum att vi fått bedriva detta ramprojekt har medfört att Region Västerbotten har kunnat förse företag i länet med ytterligare incitament till att satsa på tillväxtskapande investeringar jämfört med ifall endast nationell finansiering fanns att använda. Volymen företagsstöd som beviljades till företag med beslutsår 2019 ökade med 16 007 840 kr tack vare EU-finansieringen och uppgick det året till 93 047 946 kr, se

bild 8 nedan.

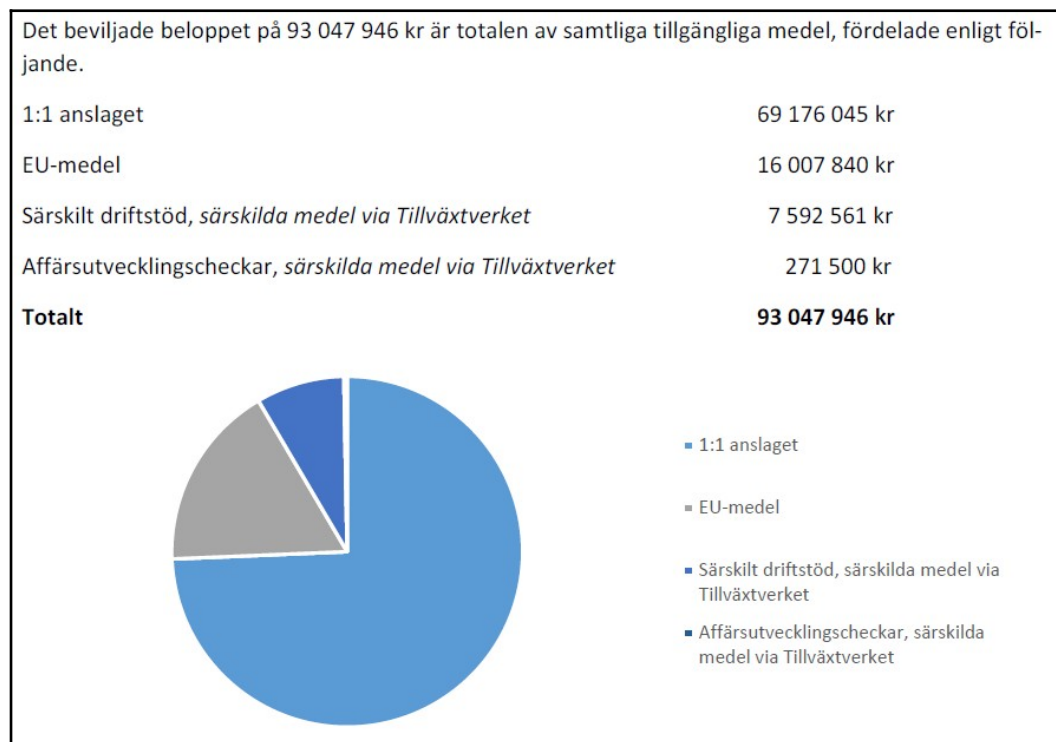

Bild 8. Fördelning av medel för beviljade företagsstöd 2019. Källa: Region Västerbottens rapport "Sammanställning företagsstöd i Västerbotten 2019" (2020).

Det totala beloppet innehåller alla typer av företagsstöd som Region Västerbotten administrerar, vilket utöver de typer av företagsstöd som vi valt ska ingå i projektet inkluderar även stöd till kommersiell service, innovationsfinansiering, mikrobidrag och affärsutvecklingscheckar.

9. Sammanfattande kommentar och analys

Analytiskt resonemang kring resultaten och sammanfattande slutsatser och rekommendationer. Ta upp exempelvis brister eller mervärden, att utvärderingen lyfter fram arbetet med hållbarhetsaspekter på ett bra sätt, att utvärderingen påvisar något innovativt tänkande, att utvärderingen inte påvisar kopplingen till smart och hållbar tillväxt, om utvärderingsrapporten bedöms bidra till kunskap om projektets genomförande och kortsiktiga resultat i förhållande till angivna mål etc. Observera att detta inte är samma sak som att projektet i sig är bra. Det kan hända att utvärderingen i hög utsträckning ger kunskap om varför ett projekt inte har lyckats.

I beslutet från Tillväxtverket framgår att utvärdering ska ske genom egenutvärdering, projektet sköter utvärderingen internt. Egen utvärdering ska ställas i relation till tidigare genomförda ramprogram.

Då Länsstyrelsen Västerbotten varit projektägare för tidigare genomfört ramprogram hade

projektet möte med dem och vi har fått del av den slutrapport som de sände in till er under 2019 då verksamheten för företagsstöd hade gått över till oss på Region Västerbotten.

De skillnader som vi kunnat konstatera hör tydligt ihop med organisationen som vi tidigare beskrivit under rubrikpunkt 2. Som inspiration till vårt sätt att organisera projektet vill vi tillägna Region Jämtland Härjedalen. Vi fick tipset av Tillväxtverkets Nypscentral att kontakta dem då de var kända för Tillväxtverket för att ha hittat ett bra arbetssätt, vilket vi använt oss av till stor del och som även visat sig ha varit mer lyckosamt än tidigare.

I vårt aktuella ramprojekt var samtliga projektmedlemmar även med i det föregående som drevs av Länsstyrelsen. I det projektet införde vi två helt nya stödtyper tack vare EU-finansieringen, nämligen jämställdhets- och tillväxtcheckarna. Vi har vidareutvecklat de stödtyperna samt lanserat ett helt nytt stöd till energieffektiviseringsåtgärder till det nya ramprojektet som vi nu avslutat och utvärderar. EU-finansieringen, som längre tid tillbaka i förra programperioden inte kunde innehålla de kostnader som projektägarna har för administration av projektet, har spelat en betydelsefull roll för våra möjligheter att förnya vårt arbetssätt och även ta fram nya stödtyper inom ramen för de regionala företagsstöden. Det faktum att företagsstödens förordningar ändrades väsentligt under 2015 möjliggjorde också detta – liksom det samarbete med handläggarna av företagsstöd vid Länsstyrelsen i Norrbottens län (numera tillhörande Region Norrbotten) som inleddes 2015 och som bland annat innebar en samordning av de ansökningar om ramprogram som båda skickade in samtidigt under 2015 samt ett utbyte av idéer om förbättrade processer kring arbetet med företagsstöd. Det stöd vi fått från Tillväxtverket till kostnaderna för administration har således varit viktigt och det stöd vi beviljats till medfinansiering av företagets investeringskostnader har tveklöst resulterat i att fler tillväxtskapande investeringar har kommit till stånd i vårt län. De kommentarer som lämnats av de företag som ingått i projektet och som redogjorts för under rubrikpunkt 8 här ovanför talar sitt tydliga språk om det.

Tidigare projektägaren Länsstyrelsen fick vid sin utvärdering respons från företag om att stöden ger en grund för dem att anställa, växa och utvecklas betydligt snabbare än vad som annars hade varit möjligt (och detta framför allt i inlandet). Det är något vi delar uppfattning om i vårt ramprojekt också.

Nya jobb till följd av investeringarna

Vid ansökningstillfället lämnar varje företag i projektet en prognos över hur många årsarbetskrafter de kommer att öka med till följd av investeringen. För de företag som ingick i projektet beräknades det att 89,5 nya heltidsjobb skulle tillkomma (varav 44,5 män och 45 kvinnor). Via en utskickad enkät till alla företag svarade 36 företag på frågan ifall investeringen lett till nya jobb, ökad nettoomsättning och ökad lönsamhet. 16 av dessa (44 %) svarade ja på frågan om nya jobb hade skapats. I dessa företag ökade antalet anställda med totalt 32 heltidstjänster, se bild 9 nedan.

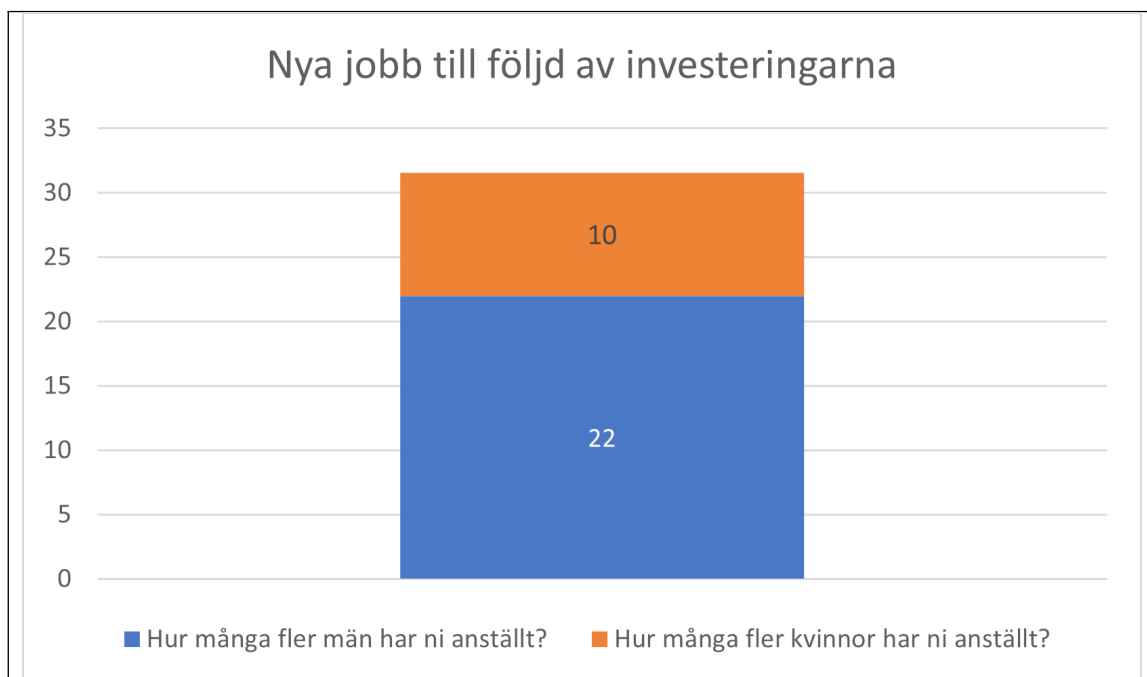

Bild 9. Investeringarnas sysselsättningseffekter i företagen. Källa: Region Västerbotten/Netigate webbenkät "Investeringsstöd 2019–2021" (feb-mars 2022).

Det är naturligtvis svårt att bedöma ifall de prognoser som företagen lämnar till oss vid ansökningstillfället stämmer överens med verkligheten, men enligt tidigare genomförda uppföljningar har det visat sig att prognoserna om antalet nyskapade jobb överensstämmer bra med verkligheten. Dock har andelen kvinnor överskattats vid tidigare uppföljning, och utifrån de svar som lämnats är det åtminstone inte osannolikt att båda dessa tendenser även stämmer i vårt projekt.

Ökad omsättning och lönsamhet till följd av investeringarna

När det gäller frågan ifall investeringarna lett till ökad omsättning och/eller ökad lönsamhet har de svar som lämnats tydligt visat att så varit fallet för de allra flesta. Även vissa kommentarer som lämnats visar på en positiv ekonomisk effekt i företagen, till exempel nedanstående.

"Stödet har gjort att vi kan nå ut till en bredare kundkrets, även till fler kunder."

"Det har medfört att vi har ökat vår konkurrenskraft på landsbygden."

"Vi har sänkt våra driftskostnader och det resulterar i att det blir mer över till själva verksamheten."

I bild 10 illustreras andelen företag som lämnade positivt svar på frågorna ifall investeringen lett till ökad omsättning och/eller ökad lönsamhet (30 av 36).

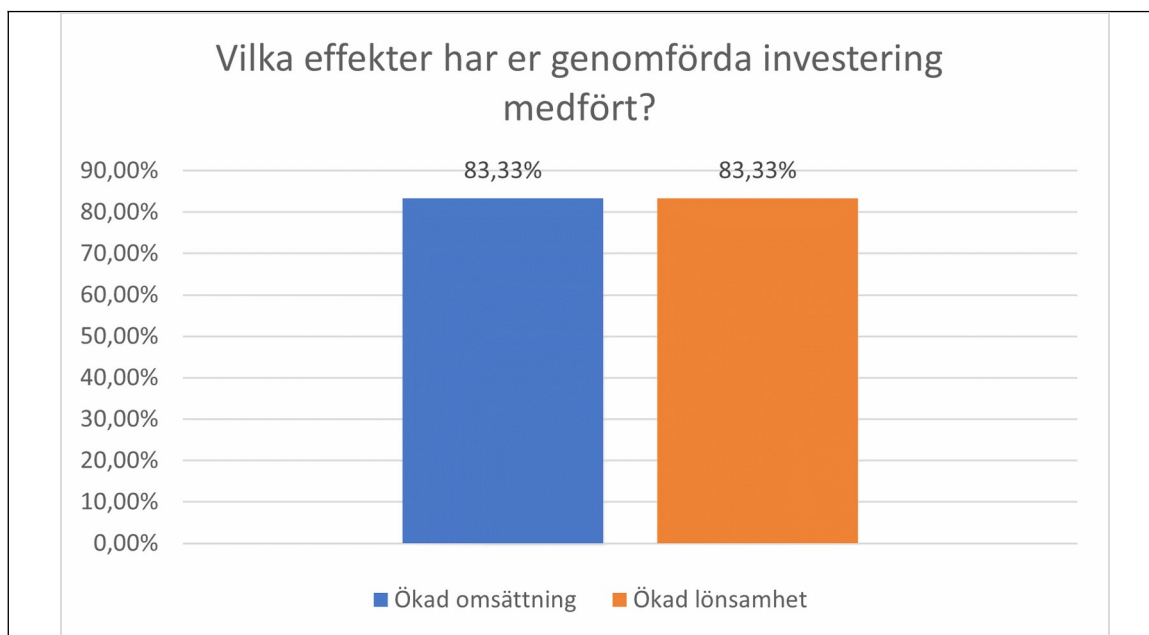

Bild 10. Investeringarnas effekter på omsättning och lönsamhet i företag. Källa: Region Västerbotten/Netigate webbenkät "Investeringsstöd 2019–2021" (feb-mars 2022).

I bild 11 visas hur företagen svarat på alla tre frågor om de genomförda investeringarna lett till nya jobb, ökad omsättning samt ökad lönsamhet i sina företag.

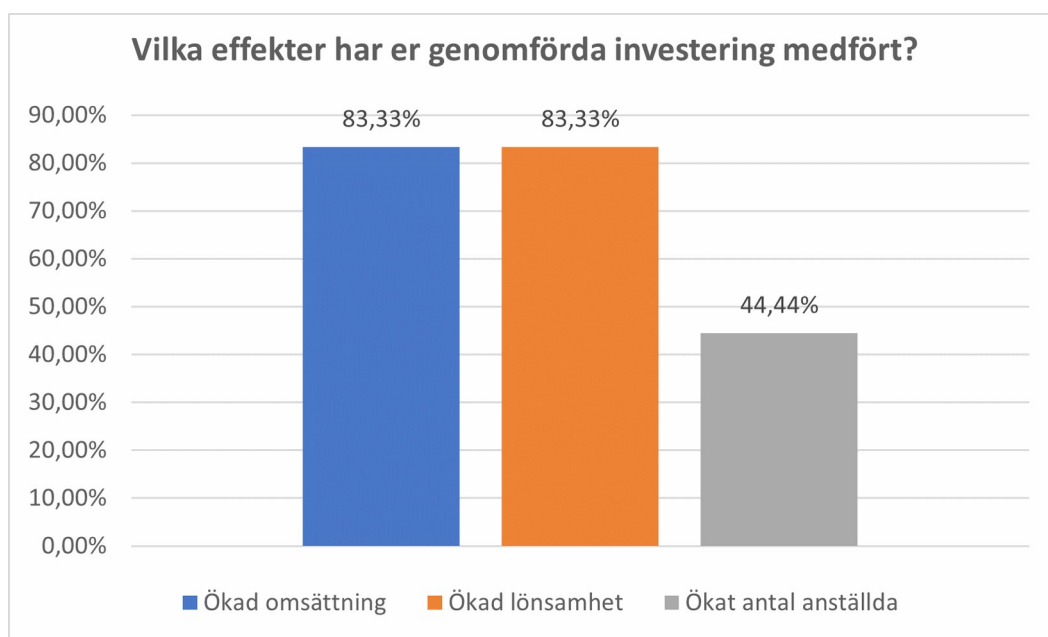

Bild 11. Investeringarnas effekter i företag. Källa: Region Västerbotten/Netigate webbenkät "Investeringsstöd 2019–2021" (feb-mars 2022).

Sammanfattande bedömning och rekommendation

Vår sammanfattande bedömning är att det näringslivsfrämjande arbete som utförts inom ramprojektet har nått goda resultat. Det har i hög grad nått ut till små och medelstora företag (SMF) i Västerbotten och uppfattats positivt från såväl den primära

målgruppen (SMF) som externa intressenter i form av kommunernas näringslivsutvecklare. Projektet har kunnat visa att företagen i mycket hög utsträckning nått såväl ökad nettoomsättning som ökad lönsamhet tack vare de genomförda investeringarna. Den offentliga finansiering som projektet fördelat till företagen har dessutom tveklöst haft stor betydelse för att investeringarna kommit till stånd. Många företag har dessutom kunnat öka antalet anställda i sina företag, även om uppföljningen visar på något lägre utfall än förväntat. Det är dock ett faktum att projektet genomfördes under en pandemi, något som mycket sannolikt påverkat utfallet av antalet nya jobb som skapats i företagen på ett negativt sätt.

Det finns en förbättringspotential i att arbeta mer förändringsbenäget. Inom ramen för projektet lanserades en helt ny stödtyp medan övriga fyra har sitt ursprung från ett tidigare ramprojekt (2) och från traditionella stödtyper som funnits under lång tid (2). De nya stödtyper som lanserades i detta och föregående projekt har fått gott gehör och goda vitsord från andra regionala myndigheter som jobbar med liknande företagsstöd och har lett till att fler regionala myndigheter infört nya stödtyper.

Det är vår bedömning att de nya förordningarna från 2015 tillåter och uppmuntrar ett förändringsarbete kring att tillämpa och arbeta med regionala företagsstöd och att särskilt EU-finansieringen ger incitament till att implementera detta tack vare att det är möjligt att söka medfinansiering till kostnader för administration av projektet. Det gör det motiverat att administrera ramprojekt för regionerna. I fall stöd till administrationen inte skulle vara möjligt att få bedöms ramprojekt vara för tunga administrativt för att klara av – trots att det ger ytterligare välbehövliga medel i tillskott riktat till insatser i företag.

En annan bedömning är att Tillväxtverket äger förutsättningar att i utlysningarna till exempel styra vilka typer av företagsstöd, branscher och syften för investeringar som bör ingå i ramprojekt. Det har nämligen redan gjorts under pandemin och det kan därför även göras när som helst under nya programperioden 2021–2027. Det är i så fall rekommenderat att utforma utlysningarnas inriktning i samarbete med regionerna.